

KULCSÁR FERENC

Óvárosi szerelmesdal

Dzsagulé tetel o dem,
mit pré et hava, kava,
hat nisz kom nū digé,
pri at aj nan szüszé.

O, szete, min agor!
Jakal ne szün prié.
E szün, e szün na ven.
Hi oppasz dar keven.

O, got e csen, e csen!
Hiszülé, na va, na moll.
E ollasz dor, o dor szüvin,
hi appasz dor, o dor küvin.

Szimen kané! A ví, a vá?
Hité i van na en dotor!
Konun! Konun! Ja kel ne szün!
Konun kené! Ni kal de tün.

O, vit, o vit, ha li e nál!
Biré? Horá? Ha szin?
Hi tin, hi nor, na vál:
vagy jó a zord halál.

Világárvaság

Tóthpál Gyula fotója alá

*Aj, hogy ragyog rajtam ez a
szikrás hómező-ing!
Ilyen ragyogásban tűnt el
apám is, s most ő int*

*a Hadak Útjáról felém:
csillagág öt ujja,
zubbonyát, a zörgő zöldet,
fújja a szél, fújja
(Utassy József: Ragyogásban)*

dovgolevka fazova negyvenhárom pergőtűz szitok és január goldajevka bolgyirevka gyalogezred lángszóró halál oszkol-völgy aidar-völgy vakrémület zokogás a fagyban potudan tyihaja szoszna élet mindhalálig halál mindörökké gyevica suknoje fel-örlődött tartalékok tömeges fagyások repjevka olsan auszuhalten bis zum letzen mann und munition an don masztjogyino poltava elcsigázottak dicső pusztulása osztrogoszszk negyvenkét fok hideg lefagyott lábfejek ukolovo scsucsoje főbelövések elmondhatatlan sötét sejtelem leszno kolbino felrobbant szívű félholt katonák jeszdocsnø arhangalszkoje felkoncolások idegösszeomlás gorki rosszoski az utolsó emberig és töltényig kitar-tani a donnál tiszturak menjetek vacsorázni oszkino buszenki fizikai erkölcsi teljes megsemmisülés karpenkovo kutyec pánikszerű véres visszaözlés popaszi malogorje jány gusztáv kecskelábú asztala égő gyertya kereszt biblia és halál beresovo krivnaja pohaja megállíthatatlan fekete rettenet korotojak krinyica páncéltörő ködvető jéggé fagyott puszkazávár vérfoltos hómező alekszejevka vergődés szélvihar iloszkoje torlódások szenvedés köd nyomor és rettenet korocsa räder müssen rollen für den sieg kékeslilára fagyott arcú törzstisztek vérben forgó szemek jaszenovo marki a vonatkerekeknek a győzelemért kell gurulniuk tatarino korocsa megrendülés sírás lassú felmorzsoló-dás volokonovka ilinka golyószórók géppuskák aknavetők szét-szórva a jéggé dermedt harcteren csernyonka gyesevo felelőt-len germán fővezérség heeresgruppe grossdeutschland fagyban kínban szar nép a magyar jány gusztáv hiú gyáva végzetes pa-rancsa szégyenbélyeg romlás kárhózat bahmacs nyezsin gyöt-relemben sok száz kilométer gajdács peszkin deutscher general scheissvolk a magyar szlovecsno nudnaja tépett zászlók tört szuronyok előtt bakák leírt bakák éjfekete hófehér világárvaság

Új múzeum

Tanigava Szuntarónak és Weöres Sándornak

A bécsi múzeum havazó csöndjében
 a Willendorfi Vénusz csupa áradás:
 rügyrobbanás és virágfakadás –
 testében eke éle szánt,
 rajta újulnak mindenek.
 Fölötte, a századok vad földjein át
 ártalmakból emelkednek csodák,
 élet és halál vírusa terjed,
 pusztulásból születnek szépségek.
 Átkocsikázik Hélios az égen,
 csillagmilliók támadnak,
 naprendszerek hálnak el végképpen,
 szárnyas bikák, szfinxek és szentek
 vonulnak a történelem homokdűnéin át,
 kigyullad a csipkebokor,
 szégyenfára teszik az Embernek fiát,
 birodalmak véres főként hullnak a porba,
 ünnepelnek nemzetek, himnuszot komponálva,
 hettitákat, asszírokat ölel át a kolera, a láva,
 s megépül az új, atomhajtású Noé-bárka.
 Forog a Föld kozmikus aknamezők között,
 kóstolgatván galaxisok fűrtjeit,
 s alattuk, az anyag mélyén a tudósok
 az isteni részecskét körözik.
 A bécsi múzeum szitáló csöndjében
 a Willendorfi Vénusz csupa áradás:
 rügyrobbanás és virágfakadás –
 köszöntyűk és lábpercek villognak rajta,
 s kitakart szép gyermekeit öleli
 nem létező karja.

Négy sor

Titkok között ázol-fázol.
 Hull a jövő, mint a zápor.
 Kórházban végzed? Útszélien?
 Emígy botrány. Amúgy szégyen.

Macskatalpon, puhán körbejár

Ikervers halálról és feltámadásról

1

Nézed magad. Látod – tűhegyen forogsz,
macskatalpon, puhán körbejár a gonosz,
körbeölel csönd és világvégi álom:
honfoglalás az *édes túlvilágon*.
Körötted a csillagidő, mint a gólya, száll,
s az égen a hold sápadtan sírdogál.

Nézed magad. Látod – szélverte téren át
cipeled szívedben a halál angyalát,
fejed fölött gesztenyék lándzsafejei nyílnak,
kelyhükben harmatos özikeszemek sírnak:
hullott vadat hiéna, szétrág a félelem –
ennyi volt, egy suhintás, s visszavár a verem.

Nézed magad. Látod – körbevesz a hű,
a hatalmas és áldott útifű,
zöld lobogók, lengenek a jegenyék,
ünnepel a ragyogás, hozsannáz a kék,
egekre csap föl a feltámadás szele –
téged ránt csak, téged a mélységekbe le.

Nézed magad. Látod – rád borítja zilált haját
a *küszöb őre*: szél szaggatja szavát,
körülölel némán, hangtalan zokog,
és egyre hull és hangtalan kopog
csukott szemed mögött sírodra a rög.
Köribéd sereglük minden, ami örök.

Nézed magad. Látod – poklok nagy udvarán
gúzsba köt az égő, mérettelen magány:
ő, aki az alvilágnál mélyebb
s fölötte van mind a magas égnek,
ő tépett le, őszi falevelet,
ő, aki mint agyagedényt, megformált tégedet.

Nézed magad. Látod – szike éle metszi fel nyakad,
tumorod, mint kovász, a vérből kidagad,
ereidbe csorog az *isteni nektár*,
sejtjeidben, kívül-belül, az elmúlás regnál,
égetik koponyád ibolyántúli sugárral –
étked por és hamu, elkeverve nyállal.

Nézed magad. Látod – életed izzó tűhegy,
 átégsz a végzetten, sorsodon is végleg.
 Visszanézve, parázsló lyukon át
 tündökölni látod a végtelen hazát:
 álmaidat, tengereid, káprázatot egét –
 lángoló angyalok s csillagok seregét.

2

Nincs értelme annak, hogy ne írjak.
 Hát írok inkább. Kell, hogy szólni bírjak
 a jövődökről csukott szemem mögött,
 s róla, aki szolgaként küszködött,
 hogy ízelejtem a létet, isten illatát,
 s halljam a vadludak búcsúzkodó jaját.

Nincs értelme annak, hogy ne írjak.
 Hát írok inkább. Kell, hogy szóra nyíljak
 a vízben fürdő szajkóról: – Gyönyörű!
 Szikrákat vet körben a sás, a nád, a fű,
 az ég fölötté édes lángban áll,
 és szívárványt rajzol a víz sugár.

Nincs értelme annak, hogy ne írjak.
 Hát írok inkább. Kell, hogy szólni bírjak
 a lélekről s a lélek angyaláról,
 az aranyláncát csörgető magányról,
 záporáról tűzben próbált egeknek,
 amelyben a nyáifák zokogva remegnek.

Nincs értelme annak, hogy ne írjak.
 Hát írok inkább. Kell, hogy szóra nyíljak,
 mint iddogál tünődőn a csorda
 a Bodrog partján, s mennyi had és horda
 taposta ott a mocsarat, holtágot,
 miközben a holdból hullt alá a bánat.

Nincs értelme annak, hogy ne írjak.
 Hát írok inkább. Kell, hogy szóra nyíljak
 arról, ami ki nem mondható,
 hogy eget ringat szememben a tó,
 s mint a lélek folyóin az álom,
 úszik, úszik életem, halálom.

Nincs értelme annak, hogy ne írjak.
 Hát írok inkább. Kell, hogy szólni bírjak.
 Hogy szóra nyíljak s világok nyíljanak,

világ illatában nyíljanak a szavak:
a csillaghúr, a kis nádi boglárka,
s a zöld fűszálon imádkozó sáska.

Nincs értelme annak, hogy ne írjak.
Hát írok inkább. Kell, hogy szólni bírjak
az egek boltján tollászkodó fákról,
a meggyet adó szép nagyúri nyárról.
Szárnyaimról: gyermekkori hajnalok!
S hogy istenbe öltözöm. S meghalok.

Nincs értelme annak, hogy ne írjak.
Hát írok inkább. Kell, hogy szólni bírjak,
arról, hogy olykor rám csap a böjti szél,
s nem tudom, hogy miről, kinek és mit beszél,
csak ülök a kertben, ezeréves padon,
s érzem, az angyal szétárad gazdagon.

Nincs értelme annak, hogy ne írjak.
Hát írok inkább. Kell, hogy szóra nyíljak,
jegényeket küldvén és tornyokat,
sosem-volt és sosem-lesz dolgokat,
csillagerdők lélekteli dalát,
hogy értsem a szegények bánatát.

Nincs értelme annak, hogy ne írjak.
Írok hát, s Te add, hogy szóra nyíljak,
s a Tejút porán, dalok közt menjek el,
mint akinek egek zengése így felel:
– Göröngyök és gyöngyök között jártál,
s mint a dzsinnek, mint a szentek, szálltál.